Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta
LIV@EDUSKUNTA.FI

14.11.2017

HE 145/2017 VP HALLITUKSEN ESITYS LAIKSI LIIKENTEEN PALVELUISTA ANNETUN LAIN MUUTTAMISEKSI JA ERÄIKSI SIIHEN LIITTYVIKSI LAEIKSI

Lausuttavana oleva esitys on toinen osa nk. liikennekaarihanketta, jolla uudistetaan kaikkia liikennemuotoja koskevaa liikennemarkkinoiden sääntelyä. Tavoitteena on edistää digitalisaatiota ja uusia liiketoimintamalleja sekä lisätä palveluiden saatavuutta esimerkiksi mahdollistamalla asiointi avoimien rajapintojen kautta.

Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry esittää lausuntonaan seuraavaa:

MTK:n pitää esitystä pääpiirteissään kannatettavana ja katsoo, että säädösehdotukset pääasiassa toteuttavat hallitusohjelman tavoitteita sujuvoittaa säädöksiä ja rakentaa digitaalista kasvuympäristöä. Liikennekaaren ensimmäisessä vaiheessa toteutettu kansallisen lisäsääntelyn purkaminen traktoreiden ja pakettiautojen osalta edistää osaltaan maaseudun elinkeinojen tavarakuljetuksia. Henkilökuljetusten osalta ehdotetut säädökset ovat oikean suuntaisia, mutta todennäköisesti riittämättömiä varmistamaan markkinaehtoisen henkilökuljetuspalveluiden saatavuuden erityisesti maaseudulla. Miltään osin ei siksi tulisi lisätä lupaviidakkoa ja lisätä kustannusrasitusta yritysten osalta jotka toimivat harvaan asutuilla alueilla, jossa henkilöliikenteen palveluiden tarjonta on vähäistä.

Liikennealalle tulon kynnystä madaltamalla ja kuljetusten yhdistämisillä, kutsujoukkoliikenteellä sekä digitaalisilla palveluilla voidaan luoda uudenlaisia maaseudun tavara- ja henkilöliikenteen palvelukonsepteja, joissa on kasvava markkinapotentiaali. Maaseudun väestön ikääntyessä kuljetuspalveluiden tarve esim. kotipalveluissa kasvaa entisestään. Kuljetuspalveluiden tarvetta lisää maaseutumatkailussa kasvava kansainvälinen matkailijavirta ja myös suurissa taajamissa havaittavissa oleva kehityssuunta, jossa kiinnostus omistaa henkilöauto vähenee.

Lausuttavana oleva esitys tähtää asiakaslähtöisen liikenteen kehittämiseen palveluna. Liikenteen kehittäminen palveluna on hyvä tavoite, mutta tulee ottaa huomioon, että usein asiakkaan tavoittelema palvelu on jokin aivan muu, esim. kokonaisvaltainen matkailupalvelu. Liikenteen luvanvaraisuutta keventämällä tulisikin mahdollistaa esimerkiksi maaseutumatkailuyrittäjien kokonaispalvelupakettien kehittäminen ja tarjoaminen asiakaslähtöisesti, eikä päinvastoin vaikeuttaa palveluiden tarjoamista.

Hallituksen esitys lakkauttaa voimassa olevaan lakiin sisältyvän poikkeuksen, joka salli eräät ammattimaisiksi katsottavien kuljetusten hoidon ilman taksiliikennelupaa. Poikkeus mahdollistaa koti- tai matkailupalveluun liittyvät henkilökuljetukset, joissa kuljetus on vain pieni osa palveluntarjoajan tarjoamasta palvelukokonaisuudesta. Poikkeus oli myös hallituksen esitysluonnoksessa.

MTK katsoo, että poikkeus on ehdottoman tarpeellinen ja tulee säilyttää. Taksiliikenteen poikkeus on tarpeen, jottei koti- ja matkailupalveluyrittäjien olemassa olevia toimintaedellytyksiä tosiasiallisesti heikennetä liikennekaarihankkeen tavoitteiden vastaisesti. Todettakoon, että kotipalveluiden heikkeneminen ja kustannusten lisääminen vaikuttaa iäkkäiden henkilöiden, sotaveteraanien ja lapsiperheiden arkeen.

Hallituksen esityksessä poikkeuksen poistamista on perusteltu mm, sillä että palvelut voidaan hankkia taksiluvan haltijoilta. Maaseudulla näitä palveluita ei välttämättä ole tarjolla. On myös tarkoituksenmukaista, että julkisin varoin rahoitettavat kotipalvelut tuotetaan mahdollisimman kustannustehokkaasti.

Hallituksen esityksen yhteydessä on todettu, että ”esitysluonnoksesta annetuissa lausunnoissa kuljetusalan toimijat suhtautuvat kriittisesti koti- ja matkailuyrittäjille esitettyyn poikkeukseen henkilöiden kuljettamiseen ilman taksiliikennelupaa pienimuotoisessa toiminnassa. Kirjauksen nähtiin heikentävän asiakasturvallisuutta, mahdollistavan harmaata taloutta ja aiheuttavan tulkintaongelmia lain valvonnassa.”

MTK huomauttaa, että poikkeuksen kirjaaminen lakiin ei tosiasiassa tarkoittaisi muutosta olemassa olevaan tilaan. Myöskään mahdollisina muina ongelmina esille nostetuista asioista ei ole esitetty näyttöä. Kuten hallituksen esityksen toteutusvaihtoehtojen arvioinnissa on todettu, nykytilassa koti- ja matkailupalvelut ovat toimialoina jo erityisessä viranomaisvalvonnassa ja sitä kautta verottajan vaikutuspiirissä.

Helsingissä, 13.11.2017

Markus Lassheikki
Kehitysjohtaja